

2346

MAŁA EKONOMSKA BIBLIOTEKA

189.

1

189

AGRARNA REFORMA

KULTURA

ZAGREB

2596

MALA EKONOMSKA BIBLIOTEKA

KULTURA — ZAGREB

AGRARNA REFORMA

NEDOSTACI U AGRARNOJ STRUKTURI
KAO ZAPREKA PRIVREDNOG RAZVOJA

*Iz publikacije Ekonomskog odjeljenja
Ujedinjenih nacija »L a n d R e f o r m«*

PREDGOVOR

Generalna je skupština prihvatila na svom V. zasjedanju, 20. studenog 1950., rezoluciju 401 (V), kojom se preporučuje, da generalni sekretar »u suradnji s Organizacijom za poljoprivredu i ishranu, pošto se posavjetuje s ostalim zainteresiranim specijaliziranim agencijama — pripremi i podnese trinaestom zasjedanju Ekonomsko-socijalnog vijeća analizu, odakle bi se vidjelo u kojoj mjeri nezadovoljavajući oblici agrarnih sistema i naročito sistem zemljišnog posjeda u nerazvijenim zemljama i područjima, koče privredni razvoj i tako snižavaju životni standard u prvom redu poljoprivrednih radnika i zakupaca, te sitnih i srednjih seljaka«. U rezoluciji se nadalje zahtijeva da »Ekonomsko-socijalno vijeće razmotri tu analizu i pripremi preporuke Generalnoj skupštini, kako bi se poboljšali životni uvjeti agrarnog stanovništva«.

U suglasnosti sa spomenutom rezolucijom Ujedinjene su Nacije, u suradnji s FAO (Organizacijom za poljoprivredu i ishranu) pripremile taj izvještaj. Prilikom sastavljanja radnog plana stalo se na gladište, da izvještaj ne može biti iscrpan pregled agrarnih sistema svih zemalja, niti svih oblika agrarne strukture bilo koje zemlje ili malih grupa zemalja. Ozbiljan je nedostatak podataka, potrebnih za analizu agrarne strukture, ograničio opseg izvještaja. Tome je pridonijelo i to, što je od rezolucije 401 (V) bilo malo vremena na raspolaganju Generalne skupštine.

Usljed toga, izvještaj donosi samo primjere glavnih oblika agrarne strukture nerazvijenih zemalja i govori o veličini i raspodjeli seljačkih posjeda, različitim uvjetima zakupa, o poljoprivrednom kreditu, o tome, na koji se način utvrđuju zakonska prava na zemlju i vodu, o zajedničkom vlasništvu, te o specijalnim problemima, koje nameću velika kapitalistička dobra i plantaže. Zadnja dva poglavlja obuhvaćaju studiju o odnosima između agrarne strukture i ekonomskog razvoja, kao i kratak pregled i obrazloženje glavnih zaključaka.

đene, mogu dati mnogo značajniji doprinos. U Švicarskoj je na pr. urarska industrija još u velikoj mjeri kućna industrija i obrtnik radi uglavnom prema ugovoru. Tako je i u staklarskoj industriji u Čehoslovačkoj. U Japanu kućna i sitna industrija igraju važnu ulogu u narodnoj privredi. Država je aktivno potpomagala stvaranje zadružnih organizacija i trgovinskih udruženja, utvrđivala norme, koje su kontrolirali njeni inspektori, pružala jeftinu električnu energiju, obučavala obrtnike, kako da se koriste modernom opremom na električni pogon, formirala naučne i tehničke institute i objavljivala i širila rezultate njihovih ispitivanja. Primjer Japana je naročito zanimljiv, jer su se veliki dijelovi japanske industrije razvili prvobitno iz obrta i mala postrojenja još uvijek u njima prevladavaju. U Jugoistočnoj Aziji modernizirana se kućna industrija uspješno razvila na Javi tridesetih godina nakon neuspjelog pokušaja dvadesetih godina, da se osnuju velika industrijska poduzeća. Sitna industrija, koja se pokreće s malo kapitala, a upotrebljava mnogo radne snage, osnovana je po selima, gdje je uskoro preuzela mjesto, koje su ranije imali obrti. Proizvodi ove seoske industrije uspješno su konkurirali stranoj robi, a kad se velika industrija počela razvijati u gradovima, uglavnom se ograničavala na proizvodnju robe boljeg kvaliteta i više je dopunjavala sitnu industriju, nego što joj je konkurirala.

Pitanje, kojim smjerom treba da ide industrijski razvoj, ako treba da efikasnije potiče poljoprivredni razvoj, ne ulazi u okvir ovog izvještaja. Potreba je za industrijskim razvojem spomenuta samo, da bi se naglasila značajna uloga industrijalizacije u odnosu na najozbiljnije agrarne probleme. Budući da su nerazvijene zemlje uglavnom poljoprivredne, prečesto se misli, da se opći napredak može postići samo, ako se najprije i hitno poduzmu mjere za poboljšanje metode poljoprivredne proizvodnje. Ali mnoge se od koristi, koje može donijeti agrarna reforma, poništavaju, ako istovremeno nema napretka i u ostalim sektorima privrede. Isto tako i industrijski razvoj može biti uspješan samo, ako životni standard u poljoprivrednim područjima raste, jer inače niski prihodi seoskog stanovništva ne dozvoljavaju, da se tržište razvije. Tako dugo, dok veliki dio dodatnog prihoda, koji stvara industrijski razvoj, apsorbiraju zakupnine i kamate, domaće će tržište za industrijske proizvode ostati skućeno. Agrarna će reforma, mijenjajući raspodjelu dohotka, omogućiti, da industrijska ekspanzija stvori svoju vlastitu kupovnu snagu i stvori svoje vlastito tržište. Problemu podizanja životnog standarda u nerazvijenim zemljama treba prilaziti integralno. Pri tome će svakako reforma agrarnog sistema odigrati bitnu ulogu.

SADRŽAJ

	Strana
Predgovor	5
Glava I.	
AGRARNA STRUKTURA	
NERAZVIJENIH ZEMALJA	7
Veličina posjeda i njihova raspodjela	9
Zakup	14
Latifundije i plantaže	18
Utvrđivanje prava vlasništva na zemlju i vodu	24
Zajedničko (općinsko) vlasništvo	26
Kredit i zemljoradnički dugovi	33
Poreska politika	38
Regionalne karakteristike	39
Glava II.	
AGRARNE REFORME ŠTO	
MIJENJAJU VELIČINU POSJEDA	
I UVJETA ZAKUPA	43
Agrarna reforma u Aziji	43
Agrarna reforma u Meksiku	50
Glava III.	
AGRARNA STRUKTURA I	
PRIVREDNI RAZVOJ	55
Sistem zemljišnog posjeda	55
Organizacija poljoprivrede	60
Opći privredni uvjeti i agrarna struktura	65